

DOI: <https://doi.org/10.33731/52021.244516>

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Костянтин Зеров,

*старший науковий співробітник сектору авторського права НДІ ІВ НАПрН України; асистент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат юридичних наук
ID ORCID: 0000-0003-2916-7528*

У публікації розглянуто питання правової охорони інтелектуальної власності у сфері інформаційних (інформаційно-комунікаційних) технологій. Проаналізовано базові види економічної діяльності, які відносяться до креативних індустрій в ІТ, що спрямовані як на створення, так і на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на вже створені екземпляри (або копії) програмного забезпечення. Зауважено, що згідно з нормами податкового законодавства України окремі господарські операції з розповсюдження програмного забезпечення повинні бути здійснені на підставі договорів постачання програмної продукції, а не на підставі договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Проведена коротка описова характеристика об'єктів авторського права у сфері інформаційних технологій і можливостей їх правової охорони, а саме: комп'ютерної програми, бази даних і веб-сайта. Розглянуто питання розподілу майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) і на об'єкт, створений на замовлення у сфері інформаційних технологій.

Ключові слова: ІТ, комп'ютерна програма, авторське право, креативна індустрія

Креативні індустрії — види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості та робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження [1]. Сфера інформаційних (інформаційно-комунікаційних) технологій беззаперечно належить до креативних індустрій, більше того, згідно з дослідженням Центру аналітики зовнішньої торгівлі «Trade+» вона є «найбільшою креативною індустрією України, створивши в 2019 році 54 % усієї валової доданої вартості креативних індустрій України. Індустрія інформаційних технологій демонструє високі темпи зростання протя-

гом останніх п'яти років, проте тенденція до зростання цієї сфери виявилася раніше. Номінально валова додана вартість інформаційних технологій України зростає з 10 млрд грн у 2013 році до 63,7 млрд грн у 2019 році. Розвиток інформаційних технологій значно випереджав розвиток інших креативних індустрій, що забезпечило їм домінуючі позиції серед останніх. Відповідно, у період 2013–2019 років частка валової доданої вартості у загальній валовій доданій вартості креативних індустрій зростає з 33 % до 54 % [2]. Розвиток і капіталізація сфери інформаційних технологій неможливі без належної пра-

вової охорони інтелектуальної власності, адже в основі креативної індустрії перебуває створення креативних продуктів — товарів та послуг, що створені/надані за результатами культурного (мистецького) та/або креативного вираження, мають високу додану вартість і є об'єктами права інтелектуальної власності, що зумовлює актуальність цього дослідження.

Базові види економічної діяльності, які належать до креативних індустрій, визначені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року № 265-р «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій». До них, зокрема, віднесено:

- код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010. Клас 58.21 — Видання комп'ютерних ігор;
- код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010. Клас 58.29 — Видання іншого програмного забезпечення (видання стандартного програмного забезпечення (системного або програмних додатків), у т. ч. його переклад або адаптацію за власний рахунок: операційних систем бізнес- та інших програмних додатків);
- код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010. Клас 62.01 — Комп'ютерне програмування. Цей клас включає: розроблення структури та контенту та/або розроблення системи команд, необхідних для створення та виконання: системного програмного забезпечення (у т. ч. оновленого й актуалізованого), прикладних програм (у т. ч. оновлених і актуалізованих), баз даних, веб-сайтів, налаштування програмного забезпечення, тобто модифікацію та конфігурацію існуючих програмних додатків, таким чином, щоб

воно функціонувало в рамках інформаційної системи клієнта;

- код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010. Клас 62.02 — Консультування з питань інформатизації — планування та проектування інтегрованих комп'ютерних систем, які поєднують апаратні засоби, програмне забезпечення та комунікаційні технології. Ці послуги можуть також включати навчання користувачів цих систем [3].

Варто зауважити, що види економічної діяльності за кодами 58.21 та 58.29 стосуються передусім розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на вже створені примірники (чи копії) програмного забезпечення (відеоігор та іншого програмного забезпечення), а саме способом їх «видання». Незважаючи на певну термінологічну неузгодженість (вказаний спосіб використання твору відсутній у нормах Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права») «видання» програмного забезпечення (з урахуванням пояснень до видів економічної діяльності) з точки зору способів використання об'єктів авторського права можна кваліфікувати як:

- 1) «розповсюдження» — будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, у тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;
- 2) «переробка, адаптація та інші подібні зміни твору» — створення похідних творів» — творів, що є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, об-

* Зміст поняття «програмне забезпечення» є більш широким за обсягом ніж «комп'ютерна програма» і включає в себе як комп'ютерну програму, яка являє собою написаний мовою програмування код, що приводить в дію алгоритми комп'ютера та має результатом виконання ним своїх функцій, так і алгоритми, які є ідеями, принципами вирішення конкретного завдання та на основі яких можна скласти програми, призначені для реалізації на комп'ютері.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

робка фольклору, інша переробка твору) чи його творчим перекладом на іншу мову («переклад або адаптацію за власний рахунок іншого програмного забезпечення» з пояснень до класифікації видів економічної діяльності [4]).

Для отримання права на «видання» (розповсюдження та переклад/адаптацію програмного забезпечення) особа, яка здійснює таку діяльність, повинна бути або первинним суб'єктом авторського права на програмне забезпечення (бути його автором), або набути права на використання програмного забезпечення шляхом укладання договору щодо розпорядження майновими правами на програмне забезпечення, який укладається в письмовій формі. Види, істотні умови та вимоги до таких договорів містяться в главі 75 Цивільного кодексу України.

Водночас у розумінні податкового законодавства, а саме п. 14.1.225 Податкового кодексу України та перехідних положень Податкового кодексу України, господарські операції з «видання» програмного забезпечення **в окремих випадках** мають бути здійснені на підставі договорів постачання програмної продукції як товару, а не на підставі договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, оскільки «не вважаються роялті платежі, отримані:

- як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання «кінцевим споживачем»);
- за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, у тому числі в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або для перепродажу такого примірника (копії, екземпляра);
- за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), у яких втілені або

на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, визначені в абзаці першому цього підпункту, у користування, володіння та/або розпорядження особи; [...]

- за передачу права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем» [5].

Додатково, відповідно до положень п. 26-1 підрозділу 2 розділу XX Перехідних положень Податкового кодексу України, «тимчасово, з 1 січня 2013 року до 1 січня 2023 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання програмної продукції, а також **операції з програмною продукцією**, плата за які не вважається роялті згідно з абзацами другим — сьомим підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 цього кодексу.

До програмної продукції належать:

- результат комп'ютерного програмування у вигляді операційної системи, системної, прикладної, розважальної та/або навчальної комп'ютерної програми (їх компонентів), а також у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів та доступу до них;
- примірники (копії, екземпляри) комп'ютерних програм, їх частин, компонентів у матеріальній та/або електронній формі, у тому числі у формі коду (кодів) та/або посилань для завантаження комп'ютерної програми та/або їх частин, компонентів у формі коду (кодів) для активації комп'ютерної програми чи в іншій формі;
- будь-які зміни, оновлення, додатки, доповнення та/або розширення функціоналу комп'ютерних програм, права на отримання таких оновлень, змін, додатків, доповнень протягом певного періоду часу;
- криптографічні засоби захисту інформації» [5].

У випадку якщо постачається примірник комп'ютерної програми з наданням (постачанням) ліцензії, яка є переліком умов щодо обмеженого використання

такої комп'ютерної програми за її функціональним призначенням та одночасно є складовою постачання самої комп'ютерної програми, то така операція звільняється від оподаткування податком на додану вартість. При цьому режим звільнення від оподаткування податком застосовується на всіх етапах постачання примірника комп'ютерної програми: від особи, яка її створила, до споживача [6].

Водночас, у разі якщо згідно з ліцензійним договором умови використання програмної продукції (комп'ютерної програми та/або її компонентів) не обмежені функціональним призначенням такої продукції та її відтворення не обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання та/або умови передачі права на розповсюдження примірників програмної продукції передбачають надання права на їх відтворення або якщо їх відтворення не обмежено використанням кінцевим споживачем, то отримання платежу як винагороди за надання вказаного права на використання програмної продукції/розповсюдження примірників програмної продукції для цілей оподаткування ПДВ визначається як **рояліті** та відповідно така операція не є об'єктом оподаткування ПДВ [7].

Економічна діяльність згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010. Клас 62.01 — комп'ютерне програмування, як було вказано вище, стосується створення системного програмного забезпечення (у т. ч. оновленого й актуалізованого), прикладних програм (у т. ч. оновлених і актуалізованих), а також баз даних та веб-сайтів [4].

Комп'ютерні програми як такі охороняються авторським правом як літературні твори і визначаються як «набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах)» [8]. Умовами охороноз-

датності комп'ютерних програм є оригінальність та об'єктивна форма вираження. Основною формою вираження комп'ютерних програм є електронна, що зумовлено об'єктивними характеристиками цього об'єкта на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій. Вимогу оригінальності можна вважати дотриманою, якщо комп'ютерна програма є продуктом розумової, інтелектуальної творчості її автора, його творчих виборів. На додаток в Україні діє презумпція оригінальності: доки не доведено інше, результат інтелектуальної діяльності вважається створеним творчою працею [9]. «Таким чином, охороні авторським правом підлягають навіть комп'ютерні програми з мінімальним рівнем оригінальності: достатньо задекларувати, що комп'ютерна програма створена творчою працею, а обов'язок доводити відсутність оригінальності покладається на іншу сторону потенційного спору» [10, 6, 7].

Важливим також є те, що відповідно до статті 180 Угоди про асоціацію закріплена правова охорона на підготовчу документацію, якщо така документація дає можливість для подальшого створення комп'ютерної програми [11].

Авторським правом охороняється лише форма вираження комп'ютерної програми, тобто лише символічний запис операторів і дій над ними [12, 52]. Ідеї та принципи побудови комп'ютерної програми, не підлягають правовій охороні за допомогою авторського права [11].

Програмне забезпечення можна охороняти й за допомогою патентного права — як винаходи (корисні моделі), у разі якщо такий об'єкт відповідає умовам патентоздатності (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність) та досягненні технічного результату — так звані *computer implemented inventions*, або «*software patents*». Таке патентування теоретично можливе як:

- спосіб (послідовність дій, що здійснюються комп'ютерною програмою). Комп'ютерну програму поділяють на логічні етапи. У формулі винаходу (корисної моделі) описується процес

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

- роботи закладеного в неї алгоритму;
- пристрій. Якщо комп'ютерна програма призначена для управління пристроєм, то допускається можливість запатентувати саме цей пристрій, відображаючи у формулі винаходу (корисної моделі) порядок роботи пристрою, який і буде відображати закладену в пристрій програму);
- система. Як правило, патентується рішення, що використовує відразу кілька пристроїв [10, 7].

Графічний інтерфейс комп'ютерної програми може охоронятися як промисловий зразок (Клас 14-04 «дисплеї та піктограми» (англ. *screen displays and icons*) міжнародної класифікації промислових зразків згідно з Локарнською угодою) за умови, якщо дотримано вимог новизни та індивідуального характеру.

База даних (компіляція даних) — сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, у тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої

праці та складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів [8]. Законодавство України додатково декларує можливість правової охорони бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності та на які поширюється право *sui generis* (своєрідне право, право особливого роду), однак практична реалізація вказаних положень відсутня.

Веб-сайт — сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, інших об'єктів авторського права і (або) суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту і (або) облікового запису власника цього веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики і (або) числової адреси за інтернет-протоколом [8]. У складі веб-сайта можуть поєднуватися різні об'єкти права інтелектуальної власності: (Табл. 1)

Таблиця 1
Об'єкти права інтелектуальної власності

Тип правової охорони	Елементи веб-сайта (приклади)
Винахід (корисна модель)	Нові технологічні системи; пошукові рушії
Авторське право і суміжні права	Контент веб-сайта: усі об'єкти авторського права і суміжних прав, що можуть бути представлені в цифровій формі вираження; комп'ютерні програми; бази даних; HTML -код веб-сайта
Право <i>sui generis</i>	Неоригінальні бази даних
Промисловий зразок	Графічний інтерфейс веб-сайта
Торговельні марки	Використання торговельної марки в доменному імені; використання торговельної марки у змісті веб-сторінки, у тому числі в метатеггах
Комерційна таємниця	Будь-яка інформація, що є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію

Вказані елементи мають самостійну правову охорону, сам же веб-сайт в окремих випадках може бути визнаний складеним твором.

Розглядаючи охорону інтелектуальної власності у сфері інформаційних технологій, неможливо обійти увагою питання розподілу майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) та на об'єкт, створений на замовлення. Тривалий час в українській правовій системі існувала колізія між нормами Цивільного кодексу України та Законом України «Про авторське право і суміжні права». Відповідно до положень ч. 2 статті 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» в попередній редакції виключне майнове право на службовий твір належало роботодавцю, якщо інше не було передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем. Натомість у статті 429 ЦК України визначалося, що майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором. Вказана колізія вирішувалася на користь положень ЦК України, адже відповідно до ч. 2 статті 4 ЦК України основним актом цивільного законодавства України є Цивільний кодекс України [13]. Вказане вирішення колізії знайшло своє відображення в судовій практиці [14].

Виняток становив розподіл майнових прав на службові комп'ютерні програми, адже Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII було ратифіковано Угоду про асоціацію, яка набрала чинність 1 вересня 2017 року. Наведена угода є частиною чинного українського законодавства і не суперечить Конституції України, а її норми є нормами міжнародного договору, якими встановлено окремі стандарти, які доповнюють та уточнюють права і зобов'язання сторін згідно з Угодою про торговельні аспекти

прав інтелектуальної власності (ТРИПС) та іншими міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності і які мають пріоритет над нормами, встановленими законами України та іншими нормативно-правовими актами. Положеннями ч. 4 статті 181 Угоди про асоціацію встановлено, що «якщо комп'ютерна програма створюється найманим працівником на виконання своїх трудових обов'язків або відповідно до вказівок роботодавця, то роботодавцю належать усі виключні майнові права на створену таким чином комп'ютерну програму, якщо інше не передбачено контрактом» [11]. Водночас законом № 1667-IX від 15 липня 2021 року «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [15] вказану колізію було повністю усунуто: відповідно до ч. 3 статті 440 ЦК України, «майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать працівникові, який створив цей твір, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, спільно, якщо інше не встановлено договором або законом. Майнові права на комп'ютерні програми та (або) бази даних, створені у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать юридичній або фізичній особі, де або у якій працює працівник, який створив ці комп'ютерні програми та (або) бази даних, якщо інше не встановлено договором». Відповідно до положень ч. 4 вказаної статті «майнові права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням, належать замовникові, якщо інше не встановлено договором або законом. Майнові права інтелектуальної власності на твір образотворчого мистецтва, створений за замовленням (*крім твору, спеціально створеного як елемент програмного забезпечення*), належать його автору, якщо інше не встановлено договором або законом». Додатково законодавець передбачив розподіл майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням гіг-контракту: «Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений гіг-

спеціалістом у зв'язку з виконанням гіг-контракту, належать резиденту Дія Сіті, який є замовником за таким гіг-контрактом, якщо інше не передбачено гіг-контрактом» [15]. Вказаний підхід щодо розподілу майнових авторських прав гармонізовано з європейськими стандартами.

Доцільно також зупинитися на питанні виплати працівникові винагороди за створення і використання службового твору. До прийняття закону № 1667-IX від 15 липня 2021 року в українській судовій практиці застосовувався підхід, за яким «виплата працівникові заробітної плати не є тотожною виплаті йому авторської винагороди за створений твір у зв'язку з виконанням трудового договору, оскільки заробітна плата — це винагорода за виконану роботу залежно від певних умов, а авторська винагорода — це всі види винагород або компенсацій, що виплачуються авторам за використання їх творів, які охороняються в межах, встановлених авторським правом. У разі, коли між сторонами не досягнуто згоди щодо розміру авторської винагороди, суди при обчисленні такої винагороди мають керуватися положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 72 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» [14]. Натомість згідно з новим законодавчим регулюванням, а саме абз. 2 ч. 3 статті 16 Закону

України «Про авторське право і суміжні права» передбачається можливість включення такої винагороди до заробітної плати працівника: «Якщо посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати автора відповідно до договору між автором і роботодавцем». Запроваджене регулювання вбачається виправданим, оскільки основною трудовою функцією фахівців в ІТ-сфері є створення (генерування) нових об'єктів, які будуть використані та комерціалізовані в господарській діяльності роботодавця. Саме для цієї мети таких працівників і наймали на роботу.

Висновки. Розвиток сфери інформаційних (інформаційно-комунікаційних) технологій як креативної індустрії неможливий без належної правової охорони об'єктів інтелектуальної власності: комп'ютерних програм, баз даних, веб-сайтів, відеоігор, а також належного правового регулювання розподілу майнових прав та розпорядження майновими правами на вказані об'єкти. Законодавство України регулює вказані питання на належному рівні та відповідає європейським стандартам. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 24. Ст. 168) (зі змінами).
2. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України – Kyiv School of Economics. URL: <https://kse.ua/ua/kse-research/kreativni-industriyi-vpliv-na-rozvitok-ekonomiki-ukrayini/>.
3. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 265-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/265-2019-%D1%80#Text>.
4. Про затвердження Методологічних основ та пояснень до позицій Класифікації видів економічної діяльності : наказ Державного комітету статистики України від 23.12.2011 р. № 396. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0396832-11#Text>.

5. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112) (зі змінами).
 6. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання програмної продукції : наказ Міністерства доходів і зборів України від 07.10.2013 р. № 536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0536810-13#Text>.
 7. Про порядок оподаткування ПДВ : індивідуальна податкова консультація Державної фіскальної служби України від 16.05.2018 р. № 2185/6/99-99-15-03-02-15/ІПК. URL: https://ips.ligazakon.net/document/pk1382?an=58&ed=2018_05_16.
 8. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. № 13. Ст. 64 (зі змінами).
 9. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Пленуму Вищого господарського суду України 17.10.2012 № 12. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12/print1446498314299733>.
 10. Зеров К. Захист авторського права на комп'ютерні програми. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 6. С. 5–14.
 11. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:161:FULL&from=EN>.
 12. Андрощук Г. О., Петренко С. А. Права охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних). Київ : НДІ ІВ НАПрНУ, 2013. 300 с.
 13. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 40–44. Ст. 356 (зі змінами).
 14. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав : постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 № 5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10/print1444415769881869>.
 15. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. Голос України від 13.08.2021. № 153.
-
1. Pro kulturu : Zakon Ukrainy vid 14.12.2010 № 2778-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2011. № 24. St. 168) (zi zminamy).
 2. Kreatyvni industrii: vplyv na rozvytok ekonomiky Ukrainy – Kyiv School of Economics. URL: <https://kse.ua/ua/kse-research/kreativni-industriyi-vplyv-na-rozvytok-ekonomiki-ukrayini/>.
 3. Pro zatverdzhennia vydiv ekonomichnoi diialnosti, yaki nalezhat do kreatyvnykh industrii : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 kvitnia 2019 r. № 265-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/265-2019-%D1%80#Text>.
 4. Pro zatverdzhennia Metodolohichnykh osnov ta poiasnen do pozysyii Kласifikatsii vydiv ekonomichnoi diialnosti : nakaz Derzhavnogo komitetu statystyky Ukrainy vid 23.12.2011 r. № 396. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0396832-11#Text>.
 5. Podatkovi kodeks Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. St. 112) (zi zminamy).
 6. Pro zatverdzhennia Uzahalniuiuchoi podatkovoi konsultatsii shchodo osoblyvostei opodatkuvannia podatkom na dodanu vartist operatsii z postachannia prohramnoi produktsii : nakaz Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy vid 07.10.2013 r. № 536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0536810-13#Text>.

7. *Pro poriadok opodatkuвання PDV : individualna podatкова konsultatsiia Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy vid 16.05.2018 r. № 2185/6/99-99-15-03-02-15/IPK. URL: https://ips.ligazakon.net/document/pk1382?an=58&ed=2018_05_16.*
8. *Pro avtorske pravo i sumizhni prava : Zakon Ukrainy vid 23 hrudnia 1993 roku № 3792-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 1994. № 13. St. 64 (zi zminamy).*
9. *Pro deiaki pytannia praktyky vyrishennia sporiv, poviazanykh iz zakhystom prav intelektualnoi vlasnosti : postanova Plenumu Vyschchoho hospodarskoho sudu Ukrainy 17.10.2012 № 12. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12/print1446498314299733>.*
10. *Zerov K. Zakhyst avtorskoho prava na kompiuterni prohramy. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2020. № 6. S. 5–14.*
11. *Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:161:FULL&from=EN>.*
12. *Androshchuk H. O., Petrenko S. A. Pravova okhorona prohramnoho zabezpechenia (kompiuternykh prohram i baz danykh). Kyiv : NDI IV NAPrNU, 2013. 300 s.*
13. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-IV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2003. № 40–44. St. 356 (zi zminamy).*
14. *Pro zastosuvannia sudamy norm zakonodavstva u spravakh pro zakhyst avtorskoho prava i sumizhnykh prav : postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 04.06.2010 № 5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10/print1444415769881869>.*
15. *Pro stymuliuvannia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 15.07.2021 r. № 1667-IX. Holos Ukrainy vid 13.08.2021. № 153.*

Надійшла до редакції 29.09.2021 року

Зеров К. Интеллектуальная собственность в сфере информационно-коммуникационных технологий. В публикации рассмотрены вопросы правовой охраны интеллектуальной собственности в сфере информационных (информационно-коммуникационных) технологий. Проанализированы базовые виды экономической деятельности, которые относятся к креативным индустриям в ИТ, направленные как на создание, так и на распоряжение имущественными правами интеллектуальной собственности на уже созданные экземпляры (или копии) программного обеспечения. Отмечено, что согласно нормам налогового законодательства Украины отдельные хозяйственные операции по распространению программного обеспечения должны быть осуществлены на основании договоров поставки программной продукции, а не на основании договоров по распоряжению имущественными правами интеллектуальной собственности. Произведена короткая описательная характеристика объектов авторского права в сфере информационных технологий и возможностей их правовой охраны, а именно: компьютерной программы, базы данных и веб-сайта. Рассмотрен вопрос распределения имущественных прав интеллектуальной собственности на объект, созданный в связи с выполнением трудового договора (контракта) и на объект, созданный по заказу в сфере информационных технологий.

Ключевые слова: ИТ, компьютерная программа, авторское право, креативная индустрия

Zerov K. Intellectual property in the field of information and communication technologies. The article discusses the main issues regarding IP-protection in

the sphere of information (information and communication) technologies — one of the largest creative industries in Ukraine. Development and capitalization of information technologies are impossible without proper legal protection of intellectual property because the basis of the creative industry is the creation of creative products — goods and services created/provided by cultural (artistic) and/or creative expression and have high added value and are objects of intellectual property rights, which determines the relevance of this study.

It is noted that basic types of economic activity that belong to the creative industries are defined at the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine and are aimed at creating and distributing intellectual property rights to already created copies (or copies) of software. It is assumed that the tax legislation of Ukraine stipulates that certain business transactions for the “publication” of software must be carried out based on contracts for the supply of software and not based on contracts for the transfer of intellectual property rights.

A brief description of copyright objects in the field of information technology and the possibilities of their legal protection, namely a computer program, databases, and website, is given. It is noted that the website may combine different intellectual property rights.

The issue of intellectual property rights distribution on the object created in connection with the implementation of the employment agreement (contract) and on the object created by the order is investigated. It is concluded that the law of Ukraine. “On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine” eliminated the conflict between the Civil Code of Ukraine and the Law of Ukraine “On Copyright and Related Rights” on the distribution of property copyrights on official works. The current approach to the distribution of economic copyright rights is harmonized with European standards.

Keywords: IT, computer program, copyright, creative industry